

Toplumsal Değerleri Algılama Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplumsal Değerleri Algılama Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31720>

Özet

Toplumsal Değerleri Algılama Ölçeği (TDAÖ), bireylerin toplumsal değerlere yönelik algılarını ve bu değerleri ne ölçüde benimsediklerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçme aracıdır. Ölçek, 2013 yılında E. Bakaç tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları tamamlanarak literatüre kazandırılmıştır. Ölçeğin geliştirme süreci, yapı geçerliliğini sağlamak üzere **açıklayıcı faktör analizi** (AFA) ile desteklenmiş ve yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemiştir. Bu araç, özellikle eğitim ve sosyal bilimler alanlarında, bireylerin toplumsal norm ve değerlere ilişkin tutumlarını derinlemesine incelemek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Değerler, **Psikometri**, Algı, Ölçek Geliştirme, **Geçerlik**, **Güvenilirlik**, Faktör Analizi, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

E. Bakaç

Amaç

Toplumsal Değerleri Algılama Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşadıkları toplumsal çevredeki genel kabul görmüş değerleri ne şekilde algıladıklarını, bu değerlere atfettikleri önemi ve bu değerlere yönelik kişisel tutumlarını sistematik bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle eğitim bilimleri araştırmacılarımıza, öğrencilerin toplumsal değer yargıları ve ahlaki gelişim süreçleri hakkında nicel veriler toplama imkanı sunar.

Ölçek, toplumsal değerlerin eğitim süreçlerindeki yerinin belirlenmesi, değerler eğitiminin etkinliğinin değerlendirilmesi ve toplumsal değerimin birey algısı üzerindeki etkilerinin incelenmesi gibi çeşitli araştırmalara hizmet etmek üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü psikolojik yapı, bireyin **toplumsal değerleri** subjektif olarak algılayması ve yorumlamasıdır. Bu yapı, sadece değerlerin bilinirliğini değil, aynı zamanda bireyin bu değerleri kişisel davranışlarına rehber edinme derecesini de kapsamaktadır. Toplumsal değerler, toplumun refahı ve düzeni için gerekli görülen inançlar, normlar ve ilkeler bütünüdür.

Yapısal olarak TDAÖ, bireyin kültürel ve sosyal bağlamda değerleri nasıl filtrelediğini ve benimsediğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Ölçek geliştirme sürecinde, bu karmaşık yapıyı

çok boyutlu olup olmadı, açılmı faktör analizi yoluyla incelenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmalar kapsamında yapı geçerli, istatistiksel olarak **açılmı faktör analizi** (AFA) kullanılarak test edilmiştir. Bu analiz, ölçek maddelerinin kuramsal olarak amaçlanan yapıyı ölçme yeterliliğini değerlendirir.

Faktör analizi öncesinde, veri setinin analize uygunluğu kontrol edilmiş olup, **KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) katsayısı** 0,812 olarak hesaplanmıştır. KMO değerinin 0,80'in üzerinde olması, örneklem büyüklüğünün faktör analizi için "çok iyi" düzeyde olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçek maddeleri arasındaki korelasyonun varlığını test eden Bartlett Küresellik Testi sonucu $X^2(276) = 3,260$ olup, bu değer 0,05 düzeyinde manidardır. Bu sonuçlar, elde edilen veri setinin yapı geçerli için açılmı faktör analizine uygun olduğunu doğrulamaktadır.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach-Alfa** güvenilirlik katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin bütününe yönelik Cronbach-Alfa katsayısı 0,86 olarak bulunmuştur.

Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, 0,70 ve üzeri Cronbach-Alfa katsayısı, bir ölçeğin güvenilir olduğunu gösterir. TDAÖ için hesaplanan 0,86 değeri, ölçek maddelerinin yüksek düzeyde homojen olduğunu ve ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Toplumsal Değerleri Algılama Ölçeği'nin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **açılmı faktör analizi** (AFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç temel boyuttan oluştuğunu ve maddelerin bu boyutlara ne kadar yüklendiğini ortaya çıkarmıştır.

Analiz öncesinde yapılan uygunluk testleri, veri setinin faktörleştirme için ideal olduğunu göstermiştir: KMO değeri 0,812 ile örneklem yeterliliğinin çok iyi olduğunu belirtirken, Bartlett testi ($X^2(276) = 3,260$; $p < 0,05$) maddeler arasında anlamlı korelasyonların varlığını kanıtlamıştır. Bu istatistiksel bulgular, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip olduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Derecelendirme Ölçeği (Ölçek formatı, Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılmaktadır, ancak orijinal kaynaktan kesin puan aralığı belirtilmemiştir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Çalışmanın dergi içeriği göz önüne alındığında, araştırılabilir olarak eğitim alanındaki yetişkinler veya üniversite öğrencileri olabilir.)

Yaş Grubu: Yetişkin/Ergen (Detay belirtilmemiştir.)

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada detaylı örneklem bilgisi mevcuttur, ancak özet kısmında yer almamaktadır.

Test Metodolojisi: Yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi; Güvenilirlik için İç Tutarlılık (Cronbach-Alfa) hesaplaması kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Algı, Değer Eğitimi, Psikolojik Ölçek, KMO, Bartlett Testi, **Cronbach Alfa**, Yapısal Etitlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şartlar, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2013 yılında E. Bakaç tarafından geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri, orijinal makale yazarı veya yayıncısı (Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi) ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Orijinal makale, jret.org adresinde erişime açıktır.

Kaynaklar

Bakaç, E. (2013). Toplumsal Değerlere Yönelik Algı Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 303-309.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: toplumsal-degerleri-algilama-

[olcegi-toad.pdf](#)

Toplumsal Değerleri Algılama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, orijinal kaynak özetinde veya sağlanan metin içeriğinde yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen Bakaç (2013) makalesinin tamamına başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM